

Ministrstvo za okolje in prostor
Minister
G. Karl Viktor Erjavec
Dunajska 48

1000 Ljubljana

Naš znak: 10023/08/VOD-BŠF
Datum: 27.11.2008

Zadeva: Poziv Inženirske zbornice Slovenije Vladi RS

Spoštovani minister g. Erjavec,

Seznamamo Vas, da je skupščina Inženirske zbornice Slovenije (IZS) na svoji 21. redni seji dne 16. oktobra 2008 sprejela sklep, da se novo Vlado RS pozove k ureditvi določenih vprašanj, povezanih z delom pooblaščenih inženirjev, vpisanih v imenik, ki ga kot javno pooblastilo po zakonu o graditvi objektov vodi naša zbornica. Zbornica tako poziva novo Vlado RS k reviziji vseh spremenjenih podzakonskih aktov zakona o graditvi objektov (ZGO-1B) s poudarkom na Pravilniku o projektni dokumentaciji, temeljiti analizi obstoječe gradbene zakonodaje in obvezni vključitvi strokovne javnosti pred kakršnokoli spremembo, ureditvi statusa pooblaščenega inženirja kot samostojnega poklica, ki ga bo možno opravljati tudi kot svobodni poklic, vzpostavitvi Direktorata za graditev na resornem ministrstvu in zaposlitvi kompetentnih strokovnih kadrov, prevodu vseh gradbenih standardov EU v obvezni uporabi v slovenščino in 50% znižanju cene slovenskih standardov za mala in srednja velika podjetja ter pospešenemu izdajanju tehnične regulative ob sodelovanju strokovne javnosti.

1. Revizija vseh spremenjenih podzakonskih aktov ZGO-1B s poudarkom na Pravilniku o projektni dokumentaciji

Pravilnik o projektni dokumentaciji ni nastajal na osnovi analiz napak in težav dosedanjega pravilnika, kot bi upravičeno pričakovali. Pravilnik je prinesel po našem mnenju neustrezno postavitev popolnoma novega koncepta nastajanja dokumentacije in namena posameznih vrst dokumentacij. Nekaj teh bistvenih novosti izhaja že iz samega zakona o graditvi objektov (ZGO-1B), ki je želel na področju projektne dokumentacije uvesti poenostavitve in krčenje dokumentacije za vsako ceno, kot da bi bila projektna dokumentacija vzrok za neuspešno gradnjo. Sam pravilnik je to v nekaterih primerih in podrobnih določilih še potenciral.

Praksa že kaže, da so poenostavitve, kot posledica preveč poudarjenega cilja po poenostavitvah in težnji izpolnjevanja le strogo formalnih – upravnih zahtev, v večini primerov škodljive, zato je potrebno Pravilnik popraviti tako, da bo v njem določena projektna dokumentacija služila kot celovita navodila za gradnjo in uporabo objekta in ne le kot dokumentacija za upravni postopek. Zato je potrebno redefinirati vrste, namen in definicije projektne dokumentacije (nepopoln izbor, nepravilen namen in definicije, ni povezav z drugimi zakoni).

2. Temeljita analiza obstoječe gradbene zakonodaje in obvezna vključitev strokovne javnosti pred kakršnokoli spremembo

V 17. letih od osamosvojitve Slovenije se je zakonodaja s področja graditve objektov spremenila že trikrat (1996, 2002, 2007). Gledano z vidika vpliva teh sprememb na vse segmente družbe, ki se jim mora prilagoditi, je to prepogosto. V tujini spreminjajo gradbeno zakonodajo na več deset let, pa še to na podlagi temeljite predhodne analize, ki jo skrbno pripravljajo vrsto let. Navkljub vsakokratnim obsežnim spremembam zakonodaje, pri nas predhodne analize s strani ministrstva za okolje in prostor niso bile narejene. Zakonodaja se je namesto tega vedno pripravljala na podlagi nekega idejnega koncepta.

Poudarjamo, da je potrebno pristopiti k spremembam zakonodaje s področja graditve skrajno previdno, saj le te pomenijo vsakokratna dolgotrajna prehodna obdobja in prilagajanja ter številne (tudi stroškovno visoke) spremembe znotraj projektivnih, inženirskih in gradbenih podjetij, ki sodelujejo v postopku graditve, in nenazadnje tudi javni upravi, pred tem pa je potrebno ob obveznem sodelovanju stroke narediti temeljito analizo obstoječega stanja.

3. Ureditev statusa pooblaščenega inženirja kot samostojnega poklica, ki ga bo možno opravljati tudi kot svobodni poklic

Za svobodne regulirane poklice je značilno, da jih osebno, strokovno neodvisno in na svojo lastno odgovornost opravljajo visoko specializirani in posebej za določeno delo izobraženi strokovnjaki na področjih, kjer zaradi zahtevnosti storitev, ki jih opravljajo, obstaja velika stopnja asimetrije med izvajalcem in uporabnikom. Kakovost opravljanja storitve temelji na moralno etični zavezi izvajalca, da na osnovi svojega znanja in veščin prepozna potrebe uporabnika in zagotovi za konkretnega uporabnika kar najbolj kakovostno storitev, ki bo posebej prilagojena njegovim potrebam. Izvajalci so zato zavezani k spoštovanju zahtevnih moralno etičnih norm, ki jih običajno sprejmejo strokovna združenja (zbornice). Slednja spremljajo tudi kakovost storitev in v primeru ugotovljenih odstopanj v disciplinskih postopkih tudi ustrezno ukrepajo (avtoregulacija svobodnih poklicev). Za opravljeno storitev so izvajalci osebno in neposredno odgovorni.

Odsotnost zakonskega določila o svobodnem poklicu v zakonu o graditvi objektov lahko v določenih primerih pomeni izgubo svobode izvajalca, saj se bo ta namesto na osnovi etičnih načel odločal na osnovi ekonomskih razlogov. Posledica je lahko nižja cena storitve, vendar tudi slabša kakovost storitve, česar pa uporabnik zaradi asimetrije znanja ne bo sposoben oceniti oz. prepoznati.

Pooblašчени inženirji opravljajo dela v svobodnem poklicu v 13. evropskih državah in 2. državah EFTA:

- EU: Avstriji, Belgiji, Finski, Nemčiji, Italiji, Luksemburgu, na Nizozemskem, Španiji, Estoniji, na Madžarskem, Latviji, Litvi in na Slovaškem,
- EFTA: Islandija, Lichtenstein.

Zakon o graditvi objektov je pogoje za delovanje pooblaščenega inženirja v svobodnem poklicu že predvidel (odgovornost, etični kodeks, disciplinski postopki, zaposlovanje), tako da je potrebno le še dodati, da lahko pooblaščen inženir opravlja svoje delo tudi kot svoboden poklic.

4. Vzpostavitev Direktorata za graditev na resornem ministrstvu in zaposlitev kompetentnih strokovnih kadrov

V vsaki državi je graditev pomembna dejavnost, ki prispeva precejšen delež k BDP. Kljub temu, da so v Sloveniji vse od ustanovitve v teku velike javne investicije (ceste, stanovanja, bolnišnice, šole, ...), za katere se iz javnega denarja namenja ogromno davkoplačevalskega denarja, pa je področje graditve v javni upravi več kot zapostavljeno. Formalno je razdeljeno med dve ministrstvi, Ministrstvom za okolje in prostor in Ministrstvom za gospodarstvo, v praksi pa to pomeni, da je izgubljeno med njihovimi drugimi resorji. Na Ministrstvu za okolje in prostor graditev nima niti svojega direktorata, temveč le sektor za graditev v okviru direktorata za prostor, iz katerega so zaradi zapostavljanja področja in nerazumevanja problematike področja s strani nadrejenih odšli skoraj vsi tehnično izobraženi kadri. Tako stroka nima več sogovornika na ministrstvu. Na Ministrstvu za gospodarstvo je situacija podobna. V praksi so rezultat neurejenega stanja nelogični postopki izdelave prostorske in projektne dokumentacije ter pridobivanja gradbenega in uporabnega dovoljenja, pomanjkanje nujno

potrebne projektne dokumentacije, prepočasno prilagajanje in sprejemanje standardov in tehnične regulative na Ministrstvu za okolje in prostor in Ministrstvu za gospodarstvo, ter nepremišljeno uvajanje zahtev evropskih direktiv v našo zakonodajo in predpise.

Zato je naša minimalna zahteva vzpostavitev direktorata za graditev na Ministrstvu za okolje in prostor (in graditev), kot protiuteži direktoratu za prostor, ki se osredotoča le na urbanizem in umeščanje objektov v prostor ter pri tem pozablja na zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih zahtev, predpisanih z EU direktivo, ter zaposlitev strokovnih tehničnih kadrov. V tujini pa poznajo tudi druge rešitve, kot na primer Zvezno ministrstvo za promet, graditev in razvoj mest v Nemčiji (Bundesministeriums für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung).

5. Slovenski prevod vseh gradbenih standardov EU v obvezni uporabi ter 50% znižanje cene slovenskih standardov za mala in srednja velika podjetja

S sprejemom raznih pravilnikov s področja projektiranja je država predpisala obvezno uporabo številnih evropskih standardov. Na zbornico so se tozadevno obrnili številni člani, tako s pritožbami nad ceno nakupa standardov pri Slovenskem inštitutu za standardizacijo (SIST) kot tudi nedostopnostjo standardov v slovenščini. Nekaj standardov je SIST prevedel v slovenščino, velike večine pa ne. Dejstvo je, da slovenski projektanti slabo obvladajo angleški jezik, in da so zato prevodi standardov v slovenščino nujni. Cena nakupa standardov je za uporabnike, ki so v večini samostojni podjetniki ali mala in srednje velika podjetja visoka. Na primer: komplet vseh 56. obveznih standardov po Pravilniku o mehanski odpornosti in stabilnosti stane 2580,00 EUR.

Glede na to, da je država predpisala obvezno uporabo standardov, menimo, da mora le te zagotoviti v slovenščini, in to brezplačno ali vsaj po 50% znižani ceni za mala in srednje velika podjetja, katerim nakup predstavlja velik strošek.

6. Pospešeno izdajo tehnične regulative ob sodelovanju strokovne javnosti

Na področju graditve je v uporabi še vrsta Pravilnikov starih 20 in več let, ki kot obvezne navajajo še zastarele JUS standarde. Prihaja tudi do neskladnosti z na novo sprejetimi Pravilniki. To povzroča v praksi vrsto zapletov, še posebej v sodelovanju s projektanti in izvajalci iz drugih držav EU. Izdajanje nove regulative je izjemno počasno, birokratsko in neusklajeno med ministrstvi (velik delež odpade na Ministrstvo za gospodarstvo), ki tudi kadrovsko tej nalogi očitno niso kos.

Izdajanje tehnične regulative je potrebno pospešiti in uskladiti. Strokovna javnost je pripravljena pri tem aktivno sodelovati.

Vljudno Vas prosimo za sestanek, na katerem bi se Vam predstavili in Vam podrobneje predstavili naša pričakovanja.

V pričakovanju Vašega odgovora Vas lepo pozdravljamo!

Predsednik Inženirske zbornice Slovenije
mag. Črtomir Remec, univ.dipl.inž.grad.

V vednost:

- UO IZS
- Komisija za sistemske zakone
- Generalna sekretarka IZS mag. Škraba Flis
- Arhiv IZS